

JAKIE PENSJE OFEROWANO LEKARZOM

168,11 zł

– tyle w pierwszym kwartale 2022 r. średnio mógł otrzymywać za godzinę pracy lekarz w Polsce. W czwartym – już

183,3 zł.

Najwyższe stawki mieli endokrynolodzy, reumatolodzy i dermatolodzy, najniższe – interniści.

**ANNA GOŁĘBICKA,
KAROLINA GOŁĘBICKA,
MATEUSZ CZYŻYCKI**

W 2016 r. po protestach rezydentów powstała na Facebooku grupa, w której lekarze wymieniali się – i nadal wymieniają – ofertami zatrudnienia i informacjami dotyczącymi pracy. Społeczność grupy „Lekarze – oferty pracy” liczy ponad 30 tys. lekarzy i pracodawców, a na podstawie przekazywanych przez nich informacji przygotowywane są raporty dotyczące tego, ile mogą zarobić medycy. Choć te zestawienia na początku były dyskredytowane – bo nie są to oficjalne statystyki o wynagrodzeniach, ale oferty – to stały się benchmarkiem na rynku pracy w tym segmencie.

Dane z 2022 r.

Podsumowując 2022 r. – wykorzystując raport dotyczący zarobków lekarzy przygotowanego na podstawie danych ofert pracy z grupy „Lekarze – oferty pracy” – 2043 oferty pracy, w tym 1207 było podstawą do analizy stawek godzinowych. Pozostałe zakładały wynagrodzenie procentowe od ceny, którą płaci pacjent.

Wynagradzanie za godzinę pracy

Średnia stawka godzinowa oferowana lekarzom w 2022 r. wyniosła 178,86 zł brutto:

- w pierwszym kwartale 2022 r. – 168,11 zł,
- w drugim kwartale 2022 r. – 181,95 zł,
- w trzecim kwartale 2022 r. – 185,17 zł,
- w czwartym kwartale 2022 r. – 183,32 zł.

W czwartym kwartale w porównaniu z pierwszym stawka nieznacznie wzrosła, ale nie doganiała inflacji, co pozostaje w trendzie rynkowym, gdzie ceny usług medycznych i wynagrodzenia rosły wolniej niż inflacja. Oznacza to obniżenie realnego wynagrodzenia (siła nabywcza).

Wysokość stawki w zależności od etapu kariery

Przez rok można było zaobserwować ugruntowanie się w świadomości pracodawców pozycji rezydenta jako pośredniego etapu kariery lekarza. Korelacja „wynagrodzenie a wykształcenie” jest logiczna. Rynek wycenia pełną specjalizację +36 proc. (tab. 1).

Tabela 1. Wysokość stawki na poszczególnych etapach kariery (w zł)

Etap kariery	Średnia w 2022 r.
lekarz	148,09
lekarz/rezydent	142,56
rezydent	141,39
rezydent/specjalista	183,25
specjalista	193,48

Oferty pracy dla lekarzy zależne od miejsca zamieszkania

Najwyższe propozycje wynagrodzenia w 2022 r. statystycznie można było otrzymać w województwie małopolskim (209,43 zł), najniższe natomiast

w świętokrzyskim (136,67 zł) oraz podlaskim (137,50 zł) – co w zestawieniu z liczbami ofert potwierdza regułę, że wraz ze wzrostem zapotrzebowania zwiększa się wynagrodzenie. Z analizy zebranych danych w kontekście wielkości miejscowości średnia oferowana stawka potrafiła jednorazowo zaskoczyć. Przez cały rok utrzymywał się trend wzrostu wynagrodzenia wraz ze zwiększaniem wielkości miejscowości (tab. 2). Można zaobserwować wyraźną różnicę w stawkach oferowanych w miastach do 100 tys. mieszkańców i powyżej. Odzwierciedla to przede wszystkim możliwości nabywcze mieszkańców i paradigmaty ceny za usługi medyczne utrzymywane w wielu mniejszych miejscowościach. Im większe miasto jest stolicą województwa, tym większa szansa na lepsze stawki. Wynika to z większego popytu generowanego przez dużą liczbę mieszkańców o charakterystycznych dla dużych miast większych potrzebach zdrowotnych.

Wynagrodzenia a typ placówki

Przez cały rok utrzymywał się trend zaobserwowany już w pierwszym raporcie. Najwyższe wynagrodzenie lekarze mogli otrzymać w AOS. Dane te jednoznacznie świadczą, że krążące w środowisku opinie o dużo większych kwotach w POZ nie mają potwierdzenia w ofertach pracy na LOP. Najniższe stawki godzinowe proponowały szpitale (tab. 3).

Zaobserwowana sytuacja w naszej ocenie może być spowodowana kilkoma przyczynami. Istotnym aspektem na pewno jest większa rynkowość opieki specjalistycznej. Należy przypomnieć, iż pod wyższą stawką w AOS często kryje się wymaganie adekwatnej, wysokiej efektywności pracy. Na taki stan rzeczy wpływa też to, że rośnie segment opieki prywatnej. Rozwijający się rynek potrzebuje pracowników i aby ich pozyskać, zapłaci im więcej niż zarabiali w dotychczasowych miejscach pracy. Jak pokazały badania OZZL, plusem prywatnej ochrony zdrowia z punktu widzenia podejmowania pracy jest lepsza organizacja pracy i stosunek do pracowników. Według tych samych badań pożądanym przez wiele lat szpital nie oferuje atrakcyjnego wynagrodzenia, ale często daje dodatkowe możliwości rozwoju zawodowego i lepszego leczenia pacjentów, ma jednak niskie notowania pod względem organizacji.

Specjalizacja

Te dane naprawdę potrafiły zaskoczyć (tab. 4). Rekordzistą pierwszego kwartału była średnia wartość ofert za godzinę pracy urologia (360 zł/h), która nigdy później nawet na zbliżonym poziomie nie pojawiła się w żadnej specjalizacji. W drugim kwartale najwyższą była oferta dla chirurga za 500 zł/h, ale z kolei najniższa dla tej specjalizacji wynosiła 110 zł/h, a średnia z kwartału 203 zł/h.

Tabela 2. Wysokość stawki w zależności od wielkości miejscowości (w zł)

Wielkość miejscowości	Pierwszy kwartał 2022 r.	Drugi kwartał 2022 r.	Trzeci kwartał 2022 r.	Czwarty kwartał 2022 r.	Średnia w 2022 r.
poniżej 5 tys.	154,13	158,13	153	197,26	167,8731
5–25 tys.	171,8	155,76	189,46	164,06	169,0418
25–100 tys.	162,76	165,85	169,1	168,15	166,1276
100–250 tys.	168,75	196,14	175,25	215,00	185,9596
250–500 tys.	234,5	158,57	196,43	160,00	188,9535
powyżej 500 tys.	169,32	212,31	208,17	200,00	198,1935

Tabela 3. Wysokość stawki w zależności od typu placówki (w zł)

Typ placówki	Pierwszy kwartał 2022 r.	Drugi kwartał 2022 r.	Trzeci kwartał 2022 r.	Czwarty kwartał 2022 r.	Średnia w 2022 r.
AOS	226,45	243,98	242,39	220,29	232,38
POZ/NPL	149,48	154,08	156,33	165,24	155,82
SOR	158,94	168,57	167,5	150,00	161,89
szpital	144,65	131,13	140,12	146,81	141,14

Tabela 4. Wysokość stawki w zależności od specjalizacji (w zł)

Specjalizacja	Pierwszy kwartał 2022 r.	Drugi kwartał 2022 r.	Trzeci kwartał 2022 r.	Czwarty kwartał 2022 r.	Średnia w 2022 r.
alergologia	157,33	283,75	215	170,00	225,00
anestezjologia	150,00	161,67	194,29	172,94	
chirurgia	135,00	203,33	158,57	197,14	186,43
choroby wewnętrzne	151,95	149,42	156,74	157,71	153,55
dermatologia	220,94	258,00	256,25	252,78	249,06
diabetologia	170,00	246,67	237,5	222,00	228,46
endokrynologia	268,13	300,00	300	238,89	265,00
gastroenterologia	235,00	275,00	190	197,50	219,00
ginekologia i położnictwo	176,43	156,67	208,57	248,57	191,35
kardiologia	260,00	270,00	195,83	238,13	234,85
laryngologia	296,43	218,00	190	215,56	243,42
medycyna pracy	268,00	180,00	257,5	190,00	246,67
medycyna ratunkowa	167,50	165,00	180		167,78
medycyna rodzinna	153,19	156,43	161,15	170,00	159,80
neonatologia	160,00	145,00	200	163,33	165,83
neurologia	164,00	221,11	201,67	224,50	217,50
okulistyka	188,33	242,22	307,5	226,00	230,93
ortopedia	310,00	152,50	223	200,00	213,41
pediatria	149,87	168,09	158,23	170,37	161,28
psychiatria	196,67	233,57	212,73	202,86	213,75
pulmonologia	250,00	228,33	250	170,00	221,88
radiologia	291,67	197,50	283,33	183,33	225,94
reumatologia		200,00	300		250,00
urologia	360,00	200,00	200	170,00	214,29

W trzecim kwartale najwięcej, bo aż 500 zł/h, chciano zapłacić za godzinę pracy okulisty i specjalisty medycyny pracy, ale w tym samym czasie najniższe propozycje dla okulisty wynosiły 150 zł/h, a średnie 307,5 zł/h, a dla specjalisty medycyny pracy adekwatnie 180 zł/h i 257 zł/h.

Czwarty kwartał nie przyniósł już takiej oferty dla okulistów, bo najwyższa dla tej specjalizacji wynosiła 300 zł/h, ale za to poszukiwano laryngologa i chciano mu zapłacić 450 zł/h, natomiast średnia dla tej specjalizacji wyniosła 215 zł.

Te anomalie nie przełożyły się na najwyższe średnie. W kontekście specjalizacji najwyższej przez oferentów wyceniane były endokrynologia, reumatologia, dermatologia i laryngologia. Najniżej – medycyna paliatywna, internia, medycyna rodzinna, pediatria i medycyna ratunkowa.

W najgorszej rynkowej sytuacji są lekarze pierwszego i ostatniego kontaktu. Niezmiennie ostatnie miejsce na podium zajmują lekarze ostatniego kontaktu. Tym razem geriatrzy zostali zastąpieni przez specjalistów medycyny paliatywnej. Od początku istnienia LOP nasze zaniepokojenie wzbudzały też oferty dotyczące opieki hospicyjnej. Stanowiska te są zdecydowanie najgorzej wyceniane, a pod każdą ofertą tego typu można było wyczytać się w wielowątkową dyskusję w komentarzach dotyczącą niskich stawek w opiece hospicyjnej.

Na podstawie liczby ogłoszeń można wnioskować, że przez cały rok utrzymywało się największe zapotrzebowanie na specjalistów medycyny rodzinnej oraz pediatrów. Jednak, kiedy zestawimy to z faktem, że specjalistom tym proponowane były jedne z najniższych stawek w ofertach, nasuwa się pytanie, dlaczego z punktu widzenia rynku wydarzała się nielogiczna sytuacja i czy płatnik publiczny wycenami nie doprowadził do patologii systemu, gdzie świadczenie usług w tych dziedzinach prowadzi jedynie do zadłużania świadczeniodawcy. Podobna sytuacja jest w psychiatrii, gdzie z punktu widzenia wysokości stawek zaskakuje fakt, że tak deficytowa specjalizacja nie jest wysoko wyceniana przez pracodawców.

Dużo do myślenia daje też bardzo mała liczba ofert dla onkologów – zaledwie kilka przez cały rok. Pozostaje pytanie, czy to wynik dużej podaży lekarzy tej specjalizacji, czy zamkniętego rynku.

Po rocznej obserwacji cokolwiek byśmy powiedzieli o rynku pracy lekarzy, jest on bardzo niedojrzały i wciąż determinowany punktowym popytem takim jak na przykład oferta dla urologów w pierwszym kwartale.

Stawki procentowe

Przeanalizowałam 803 oferty, w których wynagrodzenie było oferowane jako procent od ceny wizyty. W kolejnych kwartałach zauważalny był wzrost udziału wynagrodzenia lekarzy w opłacie za wizyty.

W pierwszych analizach utrzymywał się w większości na poziomie 50–60 proc., obecnie najczęściej wynosi 60–70 proc. Nie można jednak pominąć dużego zwiększenia się ofert o 50-procentowym udziale. Wydaje się, że ta forma rozliczenia z lekarzem w najbliższych latach stanie się dominująca, gdyż jest modelem, w którym obie strony mają jasną motywację do działania.

Lekarz szuka pracy

Wzięłam pod uwagę również posty poszukujących pracy. Było ich 618 w czwartym kwartale, 307 w trzecim kwartale oraz 160 w pierwszym kwartale. Połowa ogłoszeń (284 w czwartym kwartale) dotyczyła pracy w POZ/NPL, a zamieszczały je osoby po stażu podyplomowym bądź szukające dodatkowego zatrudnienia. Duże zainteresowanie budzą kwestie pracy w telemedycynie. Zdecydowana większość lekarzy odradza tego typu pracę szczególnie młodym lekarzom. Przez pierwsze trzy kwartały liczba ofert utrzymywała się na zbliżonym poziomie, a w czwartym odnotowaliśmy gwałtowny wzrost podaży. Grupa województw z największą liczbą ofert pozostawała właściwie niezmienna. Są to małopolskie, mazowieckie, dolnośląskie, wielkopolskie i śląskie.

Roczne obserwacje pozwalają na uchwycenie pewnych trendów oraz na pokazanie zjawisk, które wciąż się kształtują. Do trendu można zaliczyć z pewnością to, że najlepsze oferty znajdują się w opiece ambulatoryjnej w dużych miastach, aczkolwiek braki na danym rynku w ujęciu wielkości miejscowości wymagające szybkiego zaspokojenia potrafią niespodziewanie wywindować stawki. Nie ulega też wątpliwości, że specjalistyczna opieka ambulatoryjna w ostatnim roku notowała duży rozwój w segmencie prywatnym, który generował większy popyt. Przy nierosnącej podaży sprawiał on, że cena równowagi była na wyższym poziomie. Ważną tendencją jest finansowe docenianie specjalizacji. Najlepiej wyceniane są te, które mogą podlegać najszybszej stomatologizacji. Najniżej te, których pacjent szuka w ramach NFZ. I na koniec: musimy pamiętać, że rynek się zmienia. Wchodzi młode pokolenie, które samo szuka pracy i wybiera ją tak, by czuć się w niej komfortowo. Wbrew trendowi prefiguratywności (młody jest autorytetem dla starszego) na rynku pracy lekarzy istnieje dość jasno wyczuwalna tendencja do powrotu do modelu mistrz–uczeń. Niezmiennie podkreślamy jednak, że rynek pracy lekarzy to wciąż wielka ekonomia behawioralna – mało tu logiki, a dużo emocji.

Mateusz Czyżycki, specjalista neurolog, współzałożyciel grupy „Lekarze – oferty pracy”, współautor raportu z dotyczącego zarobków lekarzy przygotowanego na podstawie danych ofert pracy z grupy „Lekarze – oferty pracy”.

Karolina Gołębiccka, studentka szóstego roku wydziału lekarskiego na Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu, współautor raportu z dotyczącego zarobków lekarzy przygotowanego na podstawie danych ofert pracy z grupy „Lekarze – oferty pracy”.

Anna Gołębiccka, ekonomista, ekspert komunikacji i zarządzania, współautor raportu dotyczącego zarobków lekarzy przygotowanego na podstawie danych ofert pracy z grupy „Lekarze – oferty pracy”.